

Corrupció, desigualtat i confiança

Curs d'estiu
4 de juliol de 2018
CCCB

Corrupció, desigualtat i confiança

Els efectes nocius, econòmics, polítics i socials de la corrupció han estat estudiats des de fa dècades i han situat la corrupció com una de les principals preocupacions de la ciutadania. La corrupció entorpeix l'execució de polítiques públiques, encareix el cost dels béns, prestacions i serveis públics, mina els principis d'objectivitat i legalitat i atenta contra els principis de transparència i rendició de comptes, essencials en qualsevol Estat democràtic. La resposta del sistema per minimitzar el seu impacte hauria de ser tractar-la com una emergència social, ja que són els més desfavorits els que resulten especialment damnificats.

No és fàcil determinar les causes profundes d'aquest fenomen complex i els contextos socioeconòmics en què millor es desenvolupa. Per aquesta raó, sovint els mitjans de comunicació difonen estereotips erronis o desenfocats, que centren la causa de la corrupció en la religió, els gens o els atavismes culturals. Ja fa temps que veus expertes apunten la desigualtat com un dels factors estructurals, ja que sembla acreditat que les polítiques de benestar més universalistes i inclusives generen més confiança i desenvolupament cívic i actuen com a barreres efectives contra els abusos de poder.

De fet, diversos estudis corroboren la hipòtesi que en els països on es manifesta més desigualtat econòmica és on es produeixen més alts nivells de corrupció. En sentit contrari, els països amb els índexs de desigualtat més baixos és on es produeixen menor nombre de casos i episodis de menys impacte. Així, en estats on s'han desenvolupat polítiques de benestar més universalistes i polítiques socials més cohesionadores, es genera més confiança i

desenvolupament cívic que s'acaba convertint en una forta barrera que conté la corrupció.

Un altre aspecte que s'abordarà en el curs és el vessant social i la seva repercussió en el nivell de mobilitat-l'anomenat ascensor social- l'estabilitat de les elits i la seva capacitat per capturar polítiques i per generar xarxes clientelars on és més fàcil que aflorin casos de corrupció.

I un tercer aspecte sobre el qual es reflexionarà és el que s'anomena desigualtat psicològica que entronca de manera directa amb la cultura de la societat pel que fa la percepció que es té de la distància del poder. En societats on es manifesten alts nivells de desconfiança i inseguretat, fruit de relacions de dependència i manca de control de les elits, és més fàcil que es generin casos de corrupció.

En el període més agut de la crisi econòmica, Espanya fou dels països, segons la ONU, on va créixer més la desigualtat, mesurada entre d'altres amb el coeficient de Gini, que fa atenció a la desigualtat dels ingressos i el grau de dispersió del nivell de renda. A hores d'ara, aquest factor no s'ha corregit i segueix sent un dels països de la UE amb els índexs de desigualtat més elevats.

Organitza:

Amb el suport de:

Corrupció, desigualtat i confiança

Dimecres

4 de juliol de 2018

10.30 - 11.00 **Presentació**

Miguel Ángel Gimeno

Director de l'Oficina Antifrau de Catalunya

Maria José García

Directora acadèmica del CUIMPB-Centre Ernest Lluch

Òscar Roca

Director acadèmic del curs

Primer bloc. Les dimensions de la desigualtat i la seva incidència en la corrupció

11.00 - 11.45 **Ponència**

Manuel Villoria

Polítòleg, Universitat Rey Juan Carlos

11.45 - 12.15 **Pausa**

12.15 - 14.00 **Taula rodona**

Pau Marí-Klose

Sociòleg expert en desigualtat, ha treballat sobre la tesi del cercle viciós corrupció-desigualtat, Universitat de Saragossa

Sara Torregrosa

Historiadora econòmica, investigadora associada i coautora de l'informe IEB-Report sobre desigualtat durant la crisi, Universitat de Lund (Suècia)

David Bondia

President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, treballa en un estudi sobre igualtat i corrupció

Tània Verge

Polítòloga de la Universitat Pompeu Fabra, ha treballat en relacionar desigualtat, gènere i corrupció

Moderador: Karma Peiró

Periodista

Sessió de tarda

Segon bloc. Reflexions sobre la situació actual i perspectives de sortida

16.00 - 16.45 **Ponència**

Hernán Cortés Saenz

Investigador en temes de desigualtat i corrupció d'*Intermón-Oxfam*.

16.45 - 18.30 **Taula rodona**

Joan Majó

Enginyer, exministre d'Indústria

Marina Subirats

Sociòloga, experta en temes d'educació, Universitat Autònoma de Barcelona

David Fernàndez

Periodista i activista social

Carles Casajuana

Diplomàtic, autor d'*Un escàndol sense importància*, novel·la sobre corrupció

Moderador: Neus Bonet

Periodista, degana del Col·legi de Periodistes

18.30 **Cloenda**

Joan Xirau

Director adjunt de l'Oficina Antifrau de Catalunya

ON?

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB)

Carrer Montalegre, 5
08001, Barcelona